

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2013**

ENVIRONMENTÁLNA REGIONALIZÁCIA

KLÚČOVÉ OTÁZKY A KLÚČOVÉ ZISTENIA

Aká je diferenciacia územia SR z hľadiska kvality životného prostredia a jej vývoj?

- V roku 2013 bolo z hľadiska environmentálnej kvality v kategórii prostredie narušené a prostredie silne narušené 13,5 % územia SR. V porovnaní s rokom 2007 došlo k poklesu tohto podielu o cca 2 %.

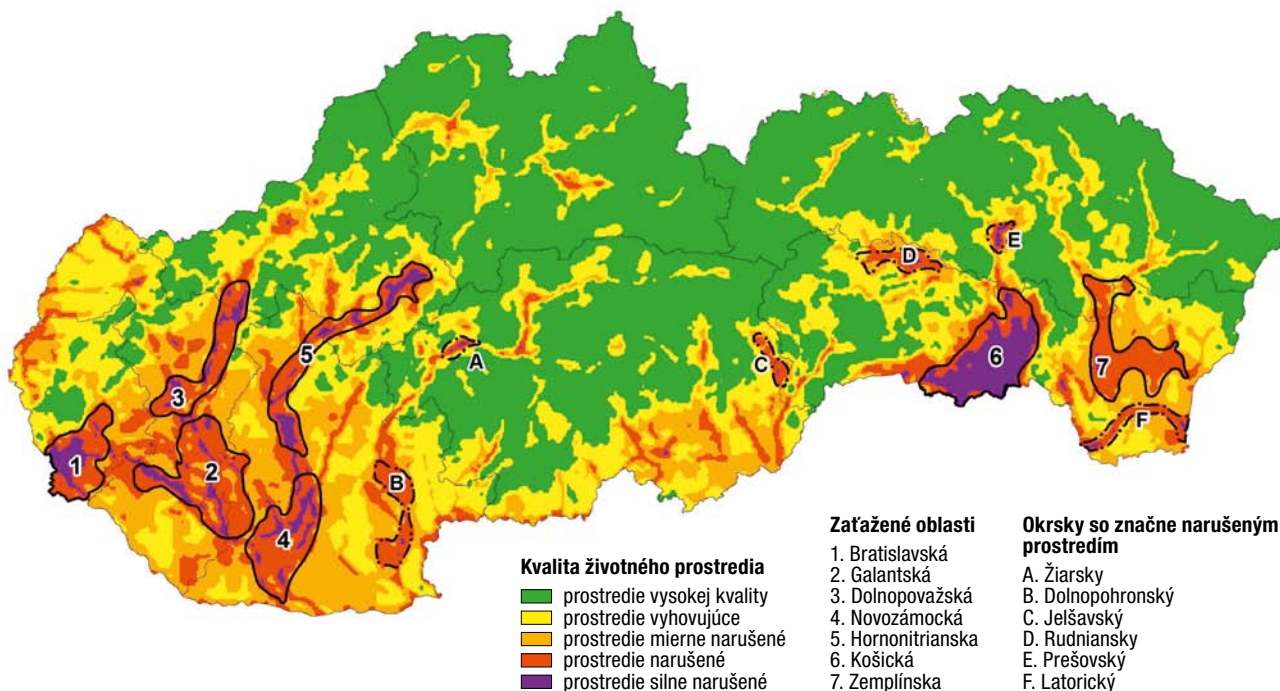
ENVIRONMENTÁLNA REGIONALIZÁCIA SR

Environmentálna regionalizácia SR predstavuje prierezový zdroj informácií o stave životného prostredia a odráža jeho diferencovaný stav v rôznych častiach územia SR. Regióny SR vykazujú rôzny stav zaťaženia jednotlivých zložiek životného prostredia a v rôznej miere sa v nich uplatňujú rizikové faktory. Tieto vplyvy, záťaže či riziká majú (popri rôznorodosti prírodných pomerov) predovšetkým antropogénny charakter.

V procese environmentálnej regionalizácie sa v rámci uceleného súboru vybraných environmentálnych charakteristík podľa zvolených kritérií a postupov hodnotí životné prostredie a vplyvy naň, vyčleňujú sa regióny s istou kvalitou alebo ohrozenosťou životného prostredia, a to formou analýz za jednotlivé zložky (i rizikové faktory) životného prostredia a čiastkových syntéz v rámci zložiek životného prostredia i formou medzizložkových syntéz.

Jedným z výstupov je mapa hodnotiaca územie SR v **5 stupňoch kvality životného prostredia**. Podľa tejto mapy boli identifikované najviac **zaťažené oblasti** – ich jadro predstavujú spravidla územia v 5. stupni s najviac narušeným životným prostredím. K nim boli pričlenené aj územia prevažne v 4. stupni kvality životného prostredia, s prihliadnutím na geomorfologické, hydrologické a iné relevantné kritériá. Okrem takto identifikovaných území bolo žiaduce vymedziť aj ďalšiu kategóriu území s relatívne horšou kvalitou životného prostredia – **okrsky so značne narušeným prostredím**. Tieto nezodpovedajú kategórii „zaťažená oblasť“ ani svojím územným rozsahom, ani podielom výskytu územia v 5. stupni environmentálnej kvality, ale sú prejavom nedoriešených environmentálnych problémov z minulých období, keď tvorili súčasť zaťažených oblastí (okrsky A, C, D, E), alebo sa vydliferencovali v súčasnosti po aplikácii nových hodnotení stavu vôd (okrsky B, F).

Mapa 21 Kvalita životného prostredia s vymedzením zaťažených oblastí a okrskov so značne narušeným prostredím

Zdroj: SAŽP

Tabuľka 83 Diferenciácia územia SR podľa environmentálnej kvality a jej vývoj

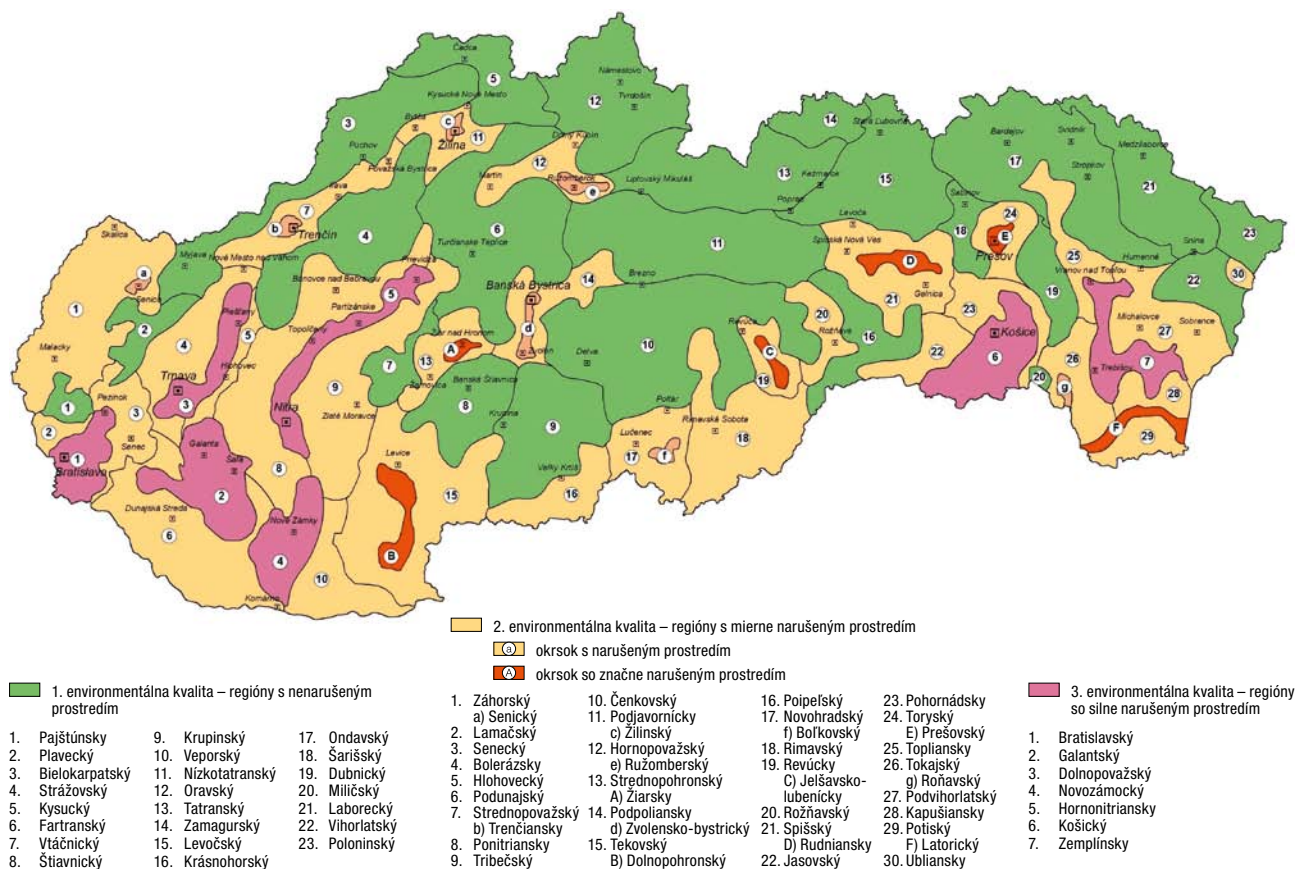
Environmentálna kvalita ŽP	Rozloha (km ²) do roku 2007	% z plochy SR	Rozloha (km ²) v roku 2010 *	% z plochy SR	Rozdiel rozlohy (km ²)	Rozdiel %
1 – prostredie vysokej kvality	19 661	40,0	23 007	46,9	+3 346	+6,9
2 – prostredie vyhovujúce	12 580	25,7	11 034	22,5	-1 546	-3,2
3 – prostredie mierne narušené	9 055	18,5	8 380	17,1	-675	-1,4
4 – prostredie narušené	5 296	10,8	5 235	10,7	-61	-0,1
5 – prostredie silne narušené	2 442	5,0	1 378	2,8	-1 064	-2,2

* aktualizácia diferenciácie územia SR podľa environmentálnej kvality sa vykonáva v cca trojročných intervaloch, nasledujúca bude ukončená v roku 2014

Zdroj: SAŽP

Následne možno na báze území s rôznou kvalitou životného prostredia vyčleniť formou ich generalizácie v rámci SR tri typy regiónov s rôznou environmentálnou kvalitou. Ako sekundárne kritérium generalizácie (vyčlenenia) regiónov sa využívajú geomorfologické jednotky, sústava povodí, administratívne členenie, historické regióny i genéza vývoja stavu životného prostredia.

Mapa 22 Regióny environmentálnej kvality

Zdroj: SAŽP

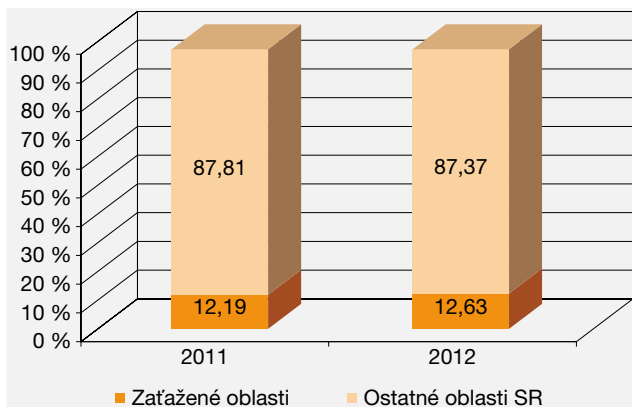
Nasledujúce grafy dokumentujú skutočnosť že v rámci problematiky znečistenia ovzdušia, znečistenia vôd a produkcie odpadov, ktoré v značnej miere profilujú environmentálnu situáciu v území, sú v prevažnej väčšine ukazovateľov zaťažené oblasti nositeľom 50 – 90 % zaťaženia vyskytujúceho sa podľa daného ukazovateľa na území SR.

Tabuľka 84 Celkové emisie základných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečistenia ovzdušia (t)

Územie	TZL		SO ₂		NO _x		CO	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Zaťažené oblasti	4 274	4 467	58 091	48 898	18 909	17 890	104 199	103 567
SR	35 050	35 376	68 262	58 298	43 130	39 684	179 005	174 796

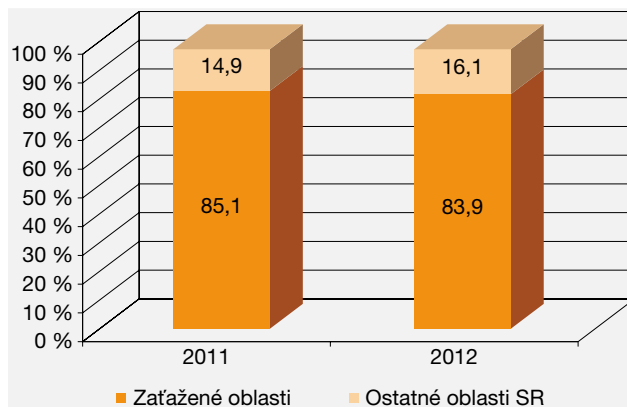
Zdroj: SHMÚ

Graf 65 Podiel emisií tuhých znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov v zaťažených oblastiach

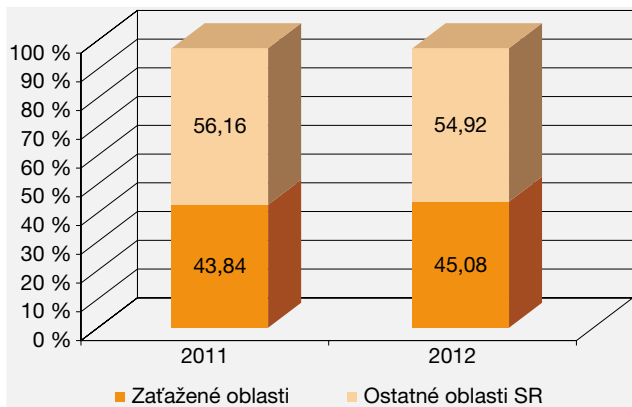
Zdroj: SHMÚ

Graf 66 Podiel emisií SO₂ zo stacionárnych zdrojov v zaťažených oblastiach

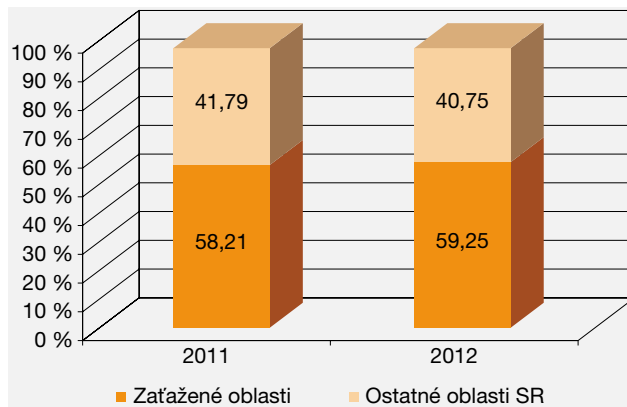
Zdroj: SHMÚ

Graf 67 Podiel emisií NO_x zo stacionárnych zdrojov v zaťažených oblastiach

Zdroj: SHMÚ

Graf 68 Podiel emisií CO zo stacionárnych zdrojov v zaťažených oblastiach

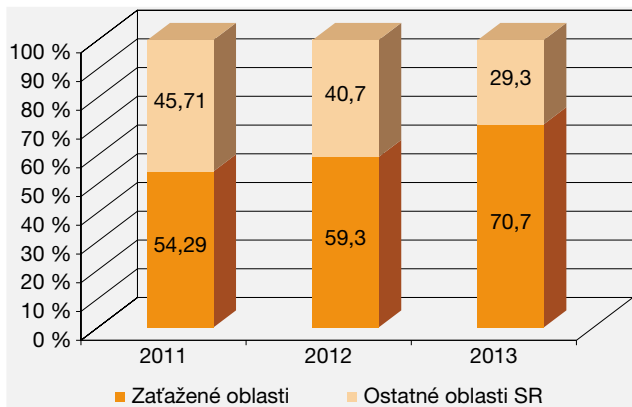
Zdroj: SHMÚ

Tabuľka 85 Vypúšťané znečistenie z významných zdrojov znečistenia vôd do povrchových tokov (t)

Územie	BSK ₅			CHSK _{CR}			NL		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Zaťažené oblasti	1 303	1 387	1 433	7 244	6 137	10 009	2 930	2 112	2 449
SR	2 400	2 339	2 027	13 897	12 844	13 134	4 198	3 448	3 780

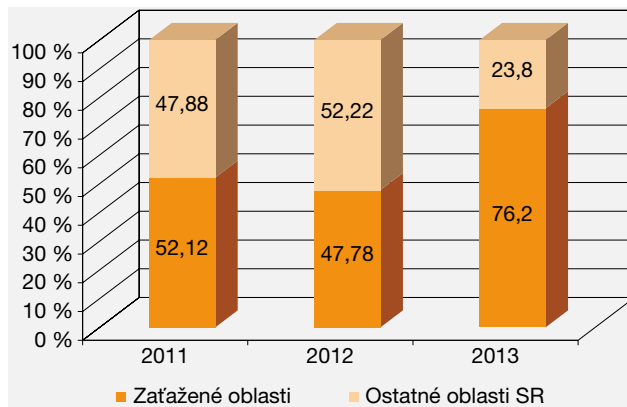
Zdroj: SHMÚ

Graf 69 Podiel vypúšťaného znečistenia BSK₅ z významných zdrojov v zaťažených oblastiach

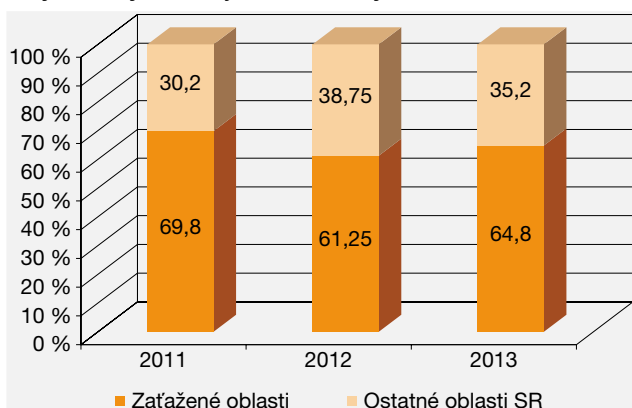
Zdroj: SHMÚ

Graf 70 Podiel vypúšťaného znečistenia CHSK_{CR} z významných zdrojov v zaťažených oblastiach

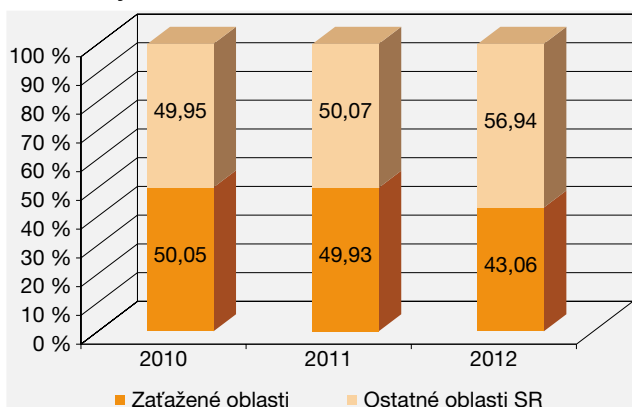
Zdroj: SHMÚ

Graf 71 Podiel vypúšťaného znečistenia NL z významných zdrojov v zaťažených oblastiach

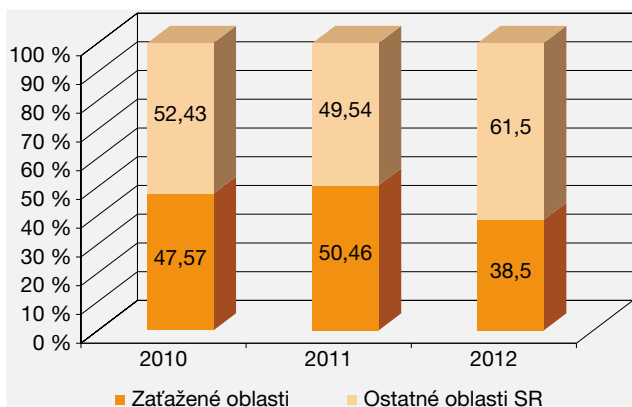
Zdroj: SHMÚ

Graf 72 Podiel produkcie ostatných odpadov v zaťažených oblastiach

Zdroj: SAŽP

Graf 73 Podiel produkcie nebezpečných odpadov v zaťažených oblastiach

Zdroj: SAŽP

Tabuľka 86 Produkcia odpadov (mimo komunálnych) umiestnených na trh (t)

Územie	Odpady (skupina 01 – 19 Katalógu odpadov)		
	Ostatné		
	2010	2011	2012
Zaťažené oblasti	4 244 954	4 338 663	2 820 271
SR	8 480 612	8 689 165	6 548 982

Územie	Odpady (skupina 01 – 19 Katalógu odpadov)		
	Nebezpečné		
	2010	2011	2012
Zaťažené oblasti	221 898	191 564	143 047
SR	466 422	379 629	371 554

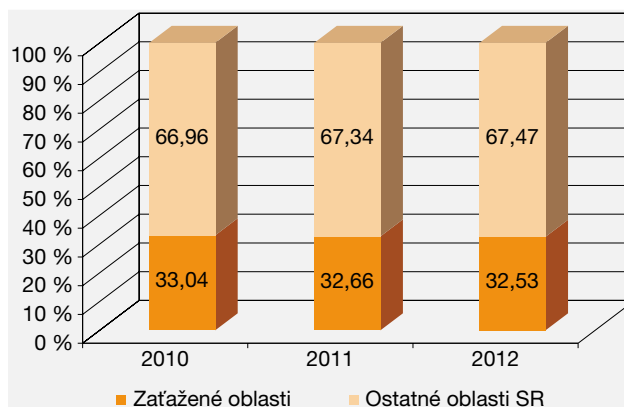
Zdroj: SAŽP

Tabuľka 87 Produkcia komunálnych odpadov

Územie	Komunálne odpady (skupina 20 Katalógu odpadov)		
	2010	2011	2012
Zaťažené oblasti	593 406	577 018	568 457
SR	1 796 160	1 766 990	1 747 569

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 74 Podiel produkcie komunálnych odpadov v zaťažených oblastiach

Zdroj: ŠÚ SR